

Предмет: кумулација порекла у оквиру Споразума ЦЕФТА 2006 и Споразума са државама ЕФТА

- обавештење о примени -

Споразумом о слободној трговини између Републике Србије и држава ЕФТА ("Сл. гласник РС-Међународни уговори" бр. 6/10 - у даљем тексту Споразум ЕФТА) у члану 4. Протокола о пореклу одређује се кумулација порекла са земљама укљученим у Процес стабилизације и придруживања, која у тачки 2. гласи :

"Не доводећи у питање одредбе члана 2. став 2, производи ће се сматрати производима пореклом из Србије уколико су тамо добијени, а садрже материјале пореклом из Србије или било које друге земље која је укључена или повезана у Процес стабилизације и придруживања Европској унији¹ под условом да су у Србији били предмет обраде или прераде која премашује поступке наведене у члану 7. Није неопходно да такви материјали прођу довољну обраду или прераду."

Споразумом о измени и приступању Споразуму о слободној трговини у централној Европи – ЦЕФТА 2006 ("Сл. гласник РС" бр. 88/07 – у даљем тексту Споразум ЦЕФТА) у члану 3. Протокола о пореклу одређује се кумулација порекла са државама ЕФТА, која у тачки 2. гласи:

"У смислу одредаба члана 2, производи ће се сматрати производом са пореклом из Стране уговорнице уколико су тамо добијени, а садрже материјале пореклом из Европске заједнице, Исланда, Норвешке, Швајцарске (укључујући и Лихтенштајн²) и Турске у складу са одредбама Протокола о правилима о пореклу у прилогу Споразума између те Стране уговорнице и сваке од наведених земаља, под условом да су у тој Страни уговорници били предмет обраде или прераде која премашује поступке наведене у члану 7. Није неопходно да такви материјали прођу довољну обраду или прераду."

Кумулација предвиђена у наведеним члановима може се применити само под условом:

- ✓ да се између земаља укључених у стицање статуса робе са пореклом и земаља одредишта примењује **споразум о преференцијалној трговини;**
- ✓ да су материјали и производи стекли **статус робе са пореклом применом идентичних правила о пореклу;**
- ✓ да су **обавештења о испуњености нужних услова** за примену кумулације **објављена.**

---

¹ Као што је дефинисано у Закључцима Савета за опште послове у априлу 1997. године и Саопштењу Комисије од 19. маја 1999. године о успостављању Процеса стабилизације и придруживања између Европске заједнице и земаља западног Балкана (Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Македонија, Црна Гора, Србија и УНМИК/Косово).

² Кнежевина Лихтенштајн је у царинској унији са Швајцарском и Страна уговорница у Оквиру Споразума о Европској економској унији.

Посредством ЦЕФТА Секретаријата, уговорне стране наведених Споразума, договориле су 01. јануар 2012. године као датум почетка примене дијагоналне кумулације порекла између држава ЕФТА и Србије, Македоније, Албаније и Хрватске (ЦЕФТА).

Сходно наведеном, **Управа царина издаје обавештење** о испуњености нужних услова за примену кумулације порекла у Србији у складу са табелом која следи:

	RS Србија	HR Хрватска	MK Македонија	AL Албанија	BA Босна и Херцеговина	ME Црна Гора	UNMIK/ Косово	CH/LI Швајцарска/ Лихтенштајн	NO Норвешка	IS Исланд
RS		24.10.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	22.11.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	01.06.2011.	01.06.2011.	01.01.2012.
HR	24.10.2007.		22.08.2007.	22.08.2007.	22.11.2007.	22.08.2007.	22.08.2007.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.
MK	24.10.2007.	22.08.2007.		26.07.2007.	22.11.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.
AL	24.10.2007.	22.08.2007.	26.07.2007.		22.11.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.
BA	22.11.2007.	22.11.2007.	22.11.2007.	22.11.2007.		22.11.2007.	22.11.2007.			
ME	24.10.2007.	22.08.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	22.11.2007.		26.07.2007.			
UNMIK	24.10.2007.	22.08.2007.	26.07.2007.	26.07.2007.	22.11.2007.	26.07.2007.				
CH/LI	01.06.2011.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.					01.08.2005.	01.08.2005.
NO	01.06.2011.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.				01.08.2005.		01.08.2005.
IS	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.	01.01.2012.				01.08.2005.	01.08.2005.	

Напомене уз табелу: У табели су приказани датуми почетка примене протокола о пореклу који предвиђају дијагоналну кумулацију земаља у питању, тако да су поља празна тамо где нису закључени споразуми о слободној трговини или тамо где закључени споразуми садрже одредбе о билатералној кумулацији порекла робе. Како би се дошло до конкретног закључка о дијагоналној кумулацији која се може применити, потребно је да датуми буду уписани у свим пољима где се укрштају земље/територије које учествују у стицању статуса робе са пореклом и земље/територије одређишта.

НАПОМЕНЕ: Споразумима о стабилизацији и придруживању Европској унији које примењују земље западног Балкана, као и Споразумом о слободној трговини са Турском, нису обухваћене државе ЕФТА као потенцијални "партнери" за кумулацију порекла робе, у смислу члана 3. и 4. Протокола о пореклу, тако да дијагонална кумулација порекла ЕЗ, Турска – земаље западног Балкана - државе ЕФТА није могућа због одсуства идентичних правила о пореклу робе.

Са почетком примене кумулације између ЕФТА држава и земаља уговорница Споразума ЦЕФТА укључених у кумулацију, отвара се могућност коришћења уверења о кретању робе EUR-MED и изјаве на факури EUR-MED. Ови докази о пореклу робе издаће се искључиво на захтев подносиоца под условом да се докаже испуњеност услова прописаних за издавање ове форме доказа о пореклу робе (члан 17. тачка 5. и члан 22. тачка 3. Протокола о пореклу Споразума ЕФТА).

Акт УЦ бр.148-07-483-01-292/9/2011 од 28.12.2011. године

Предмет: кумулација порекла према Споразуму о слободној трговини између Републике Србије и држава ЕФТА

- обавештење о примени -

Споразум о слободној трговини између Републике Србије и држава ЕФТА објављен је у "Сл. гласнику РС-Међународни уговори" бр. 6/10 (у даљем тексту Споразум). Чланом 4. Протокола Б –дефиниција појма "производи са пореклом" и методе административне сарадње, прописана је кумулација порекла у Србији тако да наведена гласи:

1. Не доводећи у питање одредбе члана 2. став 2, производи ће се сматрати производима пореклом из Србије уколико су тамо добијени, а садрже материјале пореклом из Исланда, Норвешке, Швајцарске (укључујући Лихтенштајн),³ Турске или Европске заједнице, под условом да су у Србији били предмет обраде или прераде која премашује поступке наведене у члану 7. Није неопходно да такви материјали прођу довољну обраду или прераду.
2. Не доводећи у питање одредбе члана 2. став 2, производи ће се сматрати производима пореклом из Србије уколико су тамо добијени, а садрже материјале пореклом из Србије или било које друге земље која је укључена или повезана у Процес стабилизације и придруживања Европској унији⁴ под условом да су у Србији били предмет обраде или прераде која премашује поступке наведене у члану 7. Није неопходно да такви материјали прођу довољну обраду или прераду.
3. Не доводећи у питање одредбе члана 2. став 2, производи ће се сматрати производима пореклом из Србије уколико су тамо добијени, а садрже материјале пореклом са Фарских Острва или из било које земље која је укључена у Евро-Медитеранско партнерство, на основу Барселонске декларације усвојене на Евро-Медитеранској конференцији одржаној 27. и 28. новембра 1995. године,⁵ осим Турске, под условом да су у Србији били предмет обраде или прераде која премашује поступке наведене у члану 7. Није неопходно да такви материјали прођу довољну обраду или прераду.
4. Уколико обрада или прерада извршена у Србији не премашује поступке наведене у члану 7, добијени производ сматраће се производом пореклом из Србије само уколико је тамо додата вредност већа од вредности коришћених материјала са пореклом из било које земље наведене у ст. 1, 2. и 3. Уколико то није случај, добијени производ сматраће се производом са пореклом оне земље чији материјал са пореклом, коришћен у производњи у Србији, учествује са највећом вредношћу.

---

³ Кнежевина Лихтенштајн, у складу са Споразумом од 29. марта 1923. године, чини царинску унију са Швајцарском и представља Страну уговорницу у Споразуму од 2. маја 1992. године о Европском економском простору.

⁴ Као што је дефинисано у Закључцима Савета за опште послове у априлу 1997. године и Саопштењу Комисије од 19. маја 1999. године о успостављању Процеса стабилизације и придруживања између Европске заједнице и земаља западног Балкана (Албанија, Босна и Херцеговина, Хрватска, Македонија, Црна Гора, Србија и УНМИК/Косово).

⁵ Списак земаља или територија које су укључене у Евро-Медитеранско партнерство налази се у Прилогу 5.

5. Производи пореклом из једне земље наведене у ст. 1, 2. и 3. који у Србији нису били предмет никакве обраде или прераде, задржавају своје порекло уколико се извозе у неку од тих земаља.
6. Кумулација предвиђена у овом члану може се применити само под условом:
- (а) да се између земаља укључених у стицање статуса робе са пореклом и земаља одредишта примењује **споразум о преференцијалној трговини**, у складу са чл. XXIV Општег споразума о царинама и трговини (GATT 1994);
- (б) да су материјали и производи стекли **статус робе са пореклом применом правила о пореклу која су идентична** правилима датим у овом протоколу;
- и
- (в) да су **обавештења о испуњености нужних услова** за примену кумулације **објављена** у Србији и у државама ЕФТА.

7. Кумулација предвиђена овим чланом примењиваће се од дана договореног између Страна уговорница на које се односи и назначеног у обавештењу објављеном у одговарајућем службеном гласилу.

Уговорне стране, **Република Србија, Швајцарска Конфедерација/Кнежевина Лихтенштајн и Краљевина Норвешка**, обавестиле су једна другу о окончању националних процедура потребних за ступање на снагу и примену Споразума, чиме је одређен 01.10.2010. године као датум почетка примене Споразума између Србије и Швајцарске/Лихтенштајна, односно 01.06.2011. године као датум почетка примене Споразума између Србије и Норвешке, о чему сте обавештени актима 148-07-483-01-236/10 и 148-07-483-01-236/2/10.

Сходно наведеном, **Управа царина издаје обавештење** о испуњености нужних услова за примену кумулације порекла у Србији у складу са табелом која следи:

	RS Србија	HR Хрватска	MK Македонија	AL Албанија	CH/LI Швајцарска/ Лихтенштајн	NO Норвешка	IS Исланд
RS		24.10.2007.	24.10.2007.	24.10.2007.	01.10.2010.	01.06.2011.	
HR	24.10.2007.		22.08.2007.	22.08.2007.			
MK	24.10.2007.	22.08.2007.		26.07.2007.			
AL	24.10.2007.	22.08.2007.	26.07.2007.				
CH/LI	01.10.2010.					01.08.2005.	01.08.2005.
NO	01.06.2011.				01.08.2005.		01.08.2005.
IS					01.08.2005.	01.08.2005.	

Напомене уз табелу: земље/територије Уговорнице ЦЕФТА Споразума које нису наведене у табели (Босна и Херцеговина, Црна Гора, Молдавија и УНМИК/Косово) у овом тренутку немају закључене споразуме са државама ЕФТА. Да би се применила дијагонална кумулација потребно је да су датуми примене уписани у свим пољима где се укрштају земље/територије које учествују у стицању статуса робе са пореклом и земље/територије одредишта.

НАПОМЕНЕ: Република Хрватска има закључен споразум о слободној трговини са државама ЕФТА, али је овим споразумима прописана билатерална кумулација порекла робе, што значи да због одсуства идентичних правила о пореклу робе, није могућа дијагонална кумулација између Србије, држава ЕФТА (тренутно Швајцарска/Лихтенштајн и Норвешка) и Хрватске. Споразуми о слободној трговини између Албаније и држава ЕФТА и Македоније и држава ЕФТА имају идентичне одредбе Протокола о пореклу, тако да ће тек након објављивања обавештења о испуњености услова за примену, дијагонална кумулација **бити могућа** између Србије, држава ЕФТА, Албаније и Македоније.

Споразумима о стабилизацији и придруживању Европској унији које примењују земље западног Балкана (Србија, Хрватска, Босна и Херцеговина, Македонија, Црна Гора и Албанија) нису обухваћене државе ЕФТА као потенцијални "партнери" за кумулацију порекла робе, у смислу члана 3. и 4. Протокола о пореклу ССП, тако да дијагонална кумулација порекла ЕЗ, Турска – земаље западног Балкана - државе ЕФТА није могућа због одсуства идентичних правила о пореклу робе.

Закључак:

Дијагонална кумулација у оквирима Споразума ЕФТА и ЦЕФТА тренутно је применљива једино између Србије, Швајцарске/Лихтенштајна и Норвешке.

Акт УЦ бр. **148-07-483-01-236/5/2010** од 14.06.2011. године